

ДИСКУСИОННО МНЕНИЕ

КОЙ ИМА ИНТЕРЕС ДА ОБВИНЯВА БЪЛГАРИНА В ЛИПСА НА ЗАСТРАХОВАТЕЛНА КУЛТУРА

● *Гледната точка на застрахователния агент по Кодекса за застраховане*

Да вземаш отношение към Кодекса за застраховането (КЗ) е отговорна работа. Тя е и трудна, ако не си участвал в създаването му. Още по-сложна е, когато знаеш, че раждането му е продукт на изискване към държавата в рамките на присъединяването, а критериите на ЕС в застраховането останаха в тайна и са приоритет само на тесен кръг заинтересовани лица и органи. За останалите работата по КЗ изглеждаше като опит на върба овошки да присаждаш.

При съставянето на КЗ Комисията за финансов надзор (КФН) формално предложи участие на всеки, който има отношение, но не даде публична информация за изискванията на ЕС. Поканите за участие в работни комисии бяха също формални и неподкрепени с подходяща организация и деловитост. Затова ние казвахме, че сме скопени, а те ни питаха колко деца искаме да имаме.

Като си зная „върбата“ и „колко деца искам да имам“, не може да откажа на в. „Застраховател“ коментар и за „овоцията“ в застраховането, и за „скопяването“ на застрахователните посредници. Избрал съм само три направления от КЗ

малка, когато за еднакви застраховани единици се събират различни премии, с корупция, при която за едни и същи размери на щетите се определят различни обезщетения в една съвкупност.

Нека при това се знае, че недоплащането или надплащането и при определянето на премията, и при определянето на обезщетенията не става за сметка на компанията, а на съвкупността от застрахованите в нея. Когато отчитаме „ниската“ застрахователна култура на хората, не забравяйте това явление в нашето застраховане. „Простите“ у нас не се застраховат, защото знаят за това явление. Застраховател се предимно „умни“, на които хора с позиции в застраховането им обещава привилегии и в двете посоки.

Ако не е така, защо създателите на КЗ не допълнят чл. 65 с нова алинея, където да се каже, че премията в застраховането във всеки негов вид се определя, като различните кандидати се разпределят в рискови групи според ясни, обективни и значими критерии, влияещи върху развитието на рисковете?

По такъв начин за еднакви по критерии обекти да се внасят равни по размер премии. Всяко нарушаване на тази правила или занижаване по субективни причини на рисковата група и на размера на полагащата се премия трябва да се тълкува от закона като вид корупционна сделка. Още повече че в застраховането при определяне на премията има понятие „утежнен“ риск, а не „облекчен“ риск. Облекчаването тук е недопустимо и не може даже да намирисва да е за сметка на другите участници в застрахователната съвкупност.

Освен спрямо кандидатите за застраховане корупцията при субективното определяне размера на премията има значение и за „скопяването“ на посредниците. Последните, ако нямат специални протекции, което е друг вид корупция, нямат шанс за привличане на клиенти с изключение на баламите. При тези обстоятелства те могат само да правят жива, безплатна реклама на нелоялни застрахователи, осигурили си безнаказаност от закона за корупционно поведение. Вълкът плаче за мъгливо време.

Иска ли законодателят да прекъсне тази вредна практика, трябва да заложи текст в КЗ, съгласно който занижаване на одобрените от КФН премии и предоставяне на облаги за сметка на резервните фондове и по-високи комисионни възнаграждения от тези в застрахователно-техническите планове трябва да се счита за особен вид корупция и да се преследва от закона. Това моите „прости“ застраховани ще нарекат наличие на политическа воля за изкореняване на разлагащите и в застраховането, и в цялото ни общество явления.

Тук категорично нека стане дума за корупцията при определянето размера на премията. Който оспорва термина корупция при определяне на премията, да каже с какво тя е по-

вателните дружества. Затова, а и поради особеностите в застраховането, което се различава от всички други стопански дейности, превишението на приходите над разходите през една календарна година не е печалба. Известно е, че рискът в застраховането, освен по съвкупност и в пространството, се разпределя и във времето.

Гореизложеното е причина, заради която застрахователите не бива да се облагат с данък печалба върху превишението, когато те не се дават за дивиденди или други разходи, а остават за увеличаване на резервите. Стига те да се контролират после и в разходната им част. За силата и сигурността на едно застрахователно дружество освен по размера на събираните премии може да се съди по натрупаните резерви. Защо тогава нашата държава, която плаче за инвестиционни фондове, ограничава резервите, а с евтини трикове на заинтересовани лица „кове“ закони за образуване на нови, задължителни фондове, несъобразени с правата на човека за избор, набеждавайки го същевременно, че му липсва застрахователна култура? Мисля, че застрахователната култура на моя народ си е на ниво, а тази на организаторите и законосъздателите на застраховането - ниска.

Корупцията в застраховането може да се развива в различни посоки. Най-елементарни и най-често срещаните са при събирането на премията и в определянето на обезщетения и застрахователни суми. За второто направление е ясно и това, че „пишман-застрахователите“ все се считат за специалисти там.

Тук категорично нека стане дума за корупцията при определянето размера на премията. Който оспорва термина корупция при определяне на премията, да каже с какво тя е по-

малка, когато за еднакви застраховани единици се събират различни премии, с корупция, при която за едни и същи размери на щетите се определят различни обезщетения в една съвкупност.

Нека при това се знае, че недоплащането или надплащането и при определянето на премията, и при определянето на обезщетенията не става за сметка на компанията, а на съвкупността от застрахованите в нея. Когато отчитаме „ниската“ застрахователна култура на хората, не забравяйте това явление в нашето застраховане. „Простите“ у нас не се застраховат, защото знаят за това явление. Застраховател се предимно „умни“, на които хора с позиции в застраховането им обещава привилегии и в двете посоки.

Ако не е така, защо създателите на КЗ не допълнят чл. 65 с нова алинея, където да се каже, че премията в застраховането във всеки негов вид се определя, като различните кандидати се разпределят в рискови групи според ясни, обективни и значими критерии, влияещи върху развитието на рисковете?

По такъв начин за еднакви по критерии обекти да се внасят равни по размер премии. Всяко нарушаване на тази правила или занижаване по субективни причини на рисковата група и на размера на полагащата се премия трябва да се тълкува от закона като вид корупционна сделка. Още повече че в застраховането при определяне на премията има понятие „утежнен“ риск, а не „облекчен“ риск. Облекчаването тук е недопустимо и не може даже да намирисва да е за сметка на другите участници в застрахователната съвкупност.

Освен спрямо кандидатите за застраховане корупцията при субективното определяне размера на премията има значение и за „скопяването“ на посредниците. Последните, ако нямат специални протекции, което е друг вид корупция, нямат шанс за привличане на клиенти с изключение на баламите. При тези обстоятелства те могат само да правят жива, безплатна реклама на нелоялни застрахователи, осигурили си безнаказаност от закона за корупционно поведение. Вълкът плаче за мъгливо време.

Иска ли законодателят да прекъсне тази вредна практика, трябва да заложи текст в КЗ, съгласно който занижаване на одобрените от КФН премии и предоставяне на облаги за сметка на резервните фондове и по-високи комисионни възнаграждения от тези в застрахователно-техническите планове трябва да се счита за особен вид корупция и да се преследва от закона. Това моите „прости“ застраховани ще нарекат наличие на политическа воля за изкореняване на разлагащите и в застраховането, и в цялото ни общество явления.

Тук категорично нека стане дума за корупцията при определянето размера на премията. Който оспорва термина корупция при определяне на премията, да каже с какво тя е по-

вателните дружества. Затова, а и поради особеностите в застраховането, което се различава от всички други стопански дейности, превишението на приходите над разходите през една календарна година не е печалба. Известно е, че рискът в застраховането, освен по съвкупност и в пространството, се разпределя и във времето.

Гореизложеното е причина, заради която застрахователите не бива да се облагат с данък печалба върху превишението, когато те не се дават за дивиденди или други разходи, а остават за увеличаване на резервите. Стига те да се контролират после и в разходната им част. За силата и сигурността на едно застрахователно дружество освен по размера на събираните премии може да се съди по натрупаните резерви. Защо тогава нашата държава, която плаче за инвестиционни фондове, ограничава резервите, а с евтини трикове на заинтересовани лица „кове“ закони за образуване на нови, задължителни фондове, несъобразени с правата на човека за избор, набеждавайки го същевременно, че му липсва застрахователна култура? Мисля, че застрахователната култура на моя народ си е на ниво, а тази на организаторите и законосъздателите на застраховането - ниска.

Корупцията в застраховането може да се развива в различни посоки. Най-елементарни и най-често срещаните са при събирането на премията и в определянето на обезщетения и застрахователни суми. За второто направление е ясно и това, че „пишман-застрахователите“ все се считат за специалисти там.

Тук категорично нека стане дума за корупцията при определянето размера на премията. Който оспорва термина корупция при определяне на премията, да каже с какво тя е по-

ТЕМА НА БРОЯ

БЪЛГАРСКИТЕ ТЪРГОВЦИ РАЗЧИТАТ НА „ПОПЪТЕН ВЯТЪР“ И НА ГОСПОД

(Продължава от стр. 5)

Клиенти на застраховката „Отговорност на превозвача“ са всички превозвачески фирми като „Вили Бец“, „Транскапитал“ и т.н.

Проблемът е, че сериозните фирми с чуждо участие са задължени да правят своите застраховки в чужбина. ЗК „Орел“ АД застрахова

такива превозвачи като „Балкан Азия транс“, „Донка-Д“, „Комко след“, „Медия транс“. Спедиторите „Орбит“, Русе-Деспрет“ са клиенти на компанията.

Клиенти на ЗПАД „Алианс България“ са фирми с над 30 камиона всяка - като ЕТ „Сима“, „Юро Спиид“, „Ангелов“.

АКО В СДЕЛКАТА ИМА СПЕДИТОР

Той се явява пълномощник на застрахования търговец и поема целия товар, организира транспортирането на стоката, подписва всички документи и носи отговорност за сделката. Изпращачът на стоки има право да потърси отговорност от спедитора в случай на произшествие. Има вариант, когато спедиторът може да бъде само търговски представител, а в трети случай може да бъде оператор. Спедиторът има право да наема подизпълнители, които всъщност са превозвачи. Спедиторът работи с всякакъв вид транспорт - авто, авио, морски, комбиниран транспорт. За да могат да организират процеса, спедиторите трябва да притежават т. нар. „филата-товарителница“, която се получава само от членовете на Сдружението на българските спедитори. Този документ е подобен на „тир-карнета“, който пък трябва да притежава всеки превозвач на стока.

В България този вид застраховане е с крайно стеснен обхват, около 0.1% е пазарният дял на приходите в целия пазар. Клиенти са предимно около 60 фирми, членове на Националното сдружение на българските спедитори. Този факт според застрахователите е странен, тъй като спедиторите поемат прекалено големи отговорности.

В портфейлите на ЗПАД „Алианс България“ и ЗПД „Витоша“ АД например фигурират изключително спедитори от сдружението, но спедиторите работят само като комисионери. Те не издават документи от свое име и не носят съществени отговорности. Акцентът се поставя върху превозваческата дейност и превозвачите, които се наемат от спедиторите и са задължени да имат застраховка отговорност.

Отговорността на спедитора също е лимитирана на килограм бруто липсващо тегло в зависимост от вида транспорт. Спедиторската дейност започва от момента на поемане на товара до неговото доставяне на определеното място. Спедиторът се занимава както с опаковането, палетирането, натоварването на съответното транспортно средство, престо в склад и т.н. Много често стават кражби по време на престоя на стоката на склад, нещо, което прави задължителна застраховката на спедитора.

Проблемът е, че някои определени стоки от внос, които са предмет на кражби, почти не се застраховат и от нашите компании. Това са лаптопи, джиесеми, парфюмерия, скъпи маркови дрехи, електроника, слънчеви очила - мълчаливо изключени от спи-

ска на застрахованите стоки. Дейността на спедитора също е разграничена в три клаузи „А“, „В“ и „С“. Той може да бъде пълномощник, транспортен оператор и складов оператор. В зависимост от това се определят и премията по застраховката.

В ЗПАД „Алианс България“ по клауза „А“ (спедитор-пълномощник) лимитите на отговорност са от 50 хил. специални права на тираж за едно събитие и 100 хил. специални права на тираж в агрегат годишно. Премията по тази клауза варира от 0.30% до 0.60% от бруто-спедиционния приход.

При клауза „В“ (спедитор-оператор, издаващ транспортни документи) лимитът съгласно общите условия на Сдружението на българските спедитори е от 50 хил. специални права на тираж за едно събитие и 100 хил. специални права на тираж в агрегат годишно. Премията по тази клауза варира от 0.40% до 0.60% от стойността на фактурираните навла.

При липси на стоката, когато спедиторът е транспортен оператор лимитът е 400 хил. специални права на тираж за едно събитие и 800 хил. специални права на тираж в агрегат годишно.

Клауза „С“ (като складов оператор) определя лимити на отговорност (единичен и агрегатен) 1 000 000 щат.дол. за стоки, приети на склад, включително и митни сборове. Премията по тази клауза варира от 0.04% до 0.065% месечно от максималното изложение.

В ЗПД „Витоша“ АД премията по клаузи „А“, „В“ и „С“ варира от 0.3% до 0.7 на сто от търговския оборот на спедитора.

Проблемът у нас е, че няма застрахователна компания, която да посрещне лимит на отговорност, какъвто поема международните спедиторски компании от порядъка на 5 млн. евро на едно събитие.

Големите спедитори в 99 на сто са застраховани в Англия.

„Милицер & Мюнх“, „Шенкер“ са застраховани по отговорност на спедитора в техните централи.